

วัฒนธรรมการเมืองใหม่กระแสสังคมไทยสมานฉันท์ : ความคิดทางการเมือง กระบวนการสร้างความสมานฉันท์ เพื่อท้องถิ่นเข้มแข็ง*

A New Political Culture in Thailand Harmonious Society : Political Thought and Building the Solidarity Process for the Strengthen Local

พรรษา พถมยางกูร
Pansa Bridhyankura

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
79 M.1, Lamsai, Wang-noi, Phra Nakorn Si Ayutthaya 13170, Thailand.
Email: Drpansa@gmail.com

Doi : 10.14456/jmcupeace.2017.23

บทคัดย่อ

หากมองในมิติทางการเมืองจะพบว่าสังคมไทยปัจจุบันยังไม่มีวัฒนธรรมการเมืองที่ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมือง แต่หากมองมิติชุมชนเข้มแข็งสังคมไทยมีวัฒนธรรมการเมืองที่พบว่ามีปัญหา มีความเห็นต่างมีความขัดแย้ง แต่กล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับข้อเท็จจริงส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง วัฒนธรรมการเมืองใหม่กระแสสังคมไทยสมานฉันท์ของประเทศไทย เพื่อท้องถิ่นเข้มแข็งจากชุมชนต้นแบบประยุกต์ใช้กิจกรรมทางการเมืองสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบสมานฉันท์ ความขัดแย้งมีอยู่จริงในสังคมไทย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ภายใต้การขัดเกลาทางพระพุทธศาสนา ในลักษณะเป็นระบบควบคุมสังคมให้สุขสงบ หลักธรรมในลักษณะเป็นกฎ กระบวนการ ขั้นตอนแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

บทความนี้ ให้ความใส่ใจกับคำถาม “สังคมไทยจะสมานฉันท์ทางการเมืองได้ด้วยวิธีการใด” “นักการเมืองจะมีมุมมองใหม่แทนการมองแบบแย่งชิงได้อย่างไร” “พระพุทธศาสนามีหลักธรรมใดมาสร้างรูปแบบการเมืองใหม่เน้นความสมานฉันท์” ที่จะต้องตอบในสถานการณ์ปัจจุบันความขัดแย้ง ความเข้มแข็งของชุมชนจากฐานความขัดแย้งในโอกาสต่อไป นั่นคือการใช้หลักสราณียธรรมมาปฏิบัติ เริ่มจาก กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม สาธารณโภคี สีลสามัญญตา ทิฐีสัมมัญญาตา

คำสำคัญ: วัฒนธรรม; การเมืองใหม่; สมานฉันท์; ท้องถิ่นเข้มแข็ง

*Received January 30, 2017; Accepted April 4, 2017.

Abstract

The Thai society is not currently reconciliation. when looking at the dimension of the city of the people did not dare to show the political opinions, but if the 3D view community empowerment. The Thai society reconciliation community there is a problem with the comment has a conflict, but dare to provide feedback to accept the fact to the community development strong culture of the new city of Thai society reconciliation of Thailand to strengthen the local community template Application Activities create a community empowerment. a reconciliation.

The conflict is actually in the Thai society economic impact to the city of society and culture under Refine the Buddhist temples in a control system to social peace in the Dhamma. As a rule the process steps troubleshooting in the system. This article is to pay attention to the question “Thai society will be reconciliation of the city in any way,” “politicians will have a new View instead of looking at a fight?” “Buddhist Dhamma has come to create a new city highlights solidarity” that will have to be answered in the current situation of conflict the strength of communities from the base of the conflict in the next opportunity. It is used to treat Saraniya-Dhamma start kayakamma vacikamma manokamma Sadharana-bhogi Sila-samannata and Ditthi-samannata.

Keywords: Culture; Political; Reconciliation; Strong Local

บทนำ

ความรุนแรงทางการเมืองที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2549-2553 สูญเสียชีวิตไม่ต่ำกว่า 100 คน บาดเจ็บรวมถึงผู้สูญหายอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ปรากฏข้อมูล ความสูญเสียทางวัตถุ อาคาร สถานที่ต่าง ๆ อีกหลายแห่ง สังคมไทยในห้วงเวลาที่ผ่านมา ประชาชนไม่สามารถพูดคุยเรื่องความคิดเห็นทางการเมืองเป็นการทั่วไป แม้กระทั่งการพูดคุยกับญาติหรือเพื่อนสนิท (วุฒิสาร ตันไชย และคณะ : 2559) การแตกแยกกันเป็นฝักฝ่ายของประชาชนตามความเห็นที่ต่างกันไปตามชั่วคราวเมือง ทำให้ประเทศชาติอ่อนแอ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ มูลเหตุเริ่มต้นจากอำนาจกิเลสของประชาชนและนักการเมืองที่สมยอม “ไม่มีนักการเมืองที่ไหนไม่โกงกินหรอก แต่ยังโกงก็ขอให้โกงน้อยๆ หน่อยก็แล้วกัน แล้วบริหารประเทศให้ฉันได้มีอยู่มีกินบ้างนะ” ทูจิตขยายทุกวงการ มีทั้งเห็นด้วยและต่อต้าน

การคอร์รัปชัน และการออกมาแสดงจุดยืนกำจัดคอร์รัปชัน สะท้อนความไม่สมานฉันท์ ความขัดแย้งทางการเมือง การรวมกลุ่ม การสร้างอำนาจต่อรอง ยั่งยืนอยู่กับการปฏิบัติ รัฐประหาร กระบวนการที่แฝงอยู่ในโครงสร้างการเมืองระดับชาติและระดับการเมืองภาคประชาชน มีความขัดแย้ง เกิดกลุ่มสนับสนุนกลุ่มต่อต้านทางการเมือง (สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.วราภูมิ สุวะโสภา, 2559) ความขัดแย้งทางการเมืองว่ามีความรุนแรงตั้งแต่ปี 2548 – 2549 เป็นต้นมา และจนถึงปัจจุบันนี้ ก็ยังคงไม่ลดลง แม้ว่าดูเหมือนจะลดน้อยลง เรื่องของการใช้ความรุนแรง แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความขัดแย้งไม่ได้ลดลง เพราะฝ่ายที่มีความขัดแย้ง ต่างฝ่ายก็ต่างสร้างสมกำลัง ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และทิศทางแนวโน้มของปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในอนาคตน่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทุกรูปแบบ (online : 28 ต.ค. 2559) การคอร์รัปชัน และการออกมาแสดงจุดยืนกำจัดคอร์รัปชัน สะท้อนความไม่สมานฉันท์ ความขัดแย้งทางการเมือง การรวมกลุ่ม การสร้างอำนาจต่อรอง วนอยู่กับการปฏิบัติ รัฐประหาร กระบวนการที่แฝงอยู่ในโครงสร้างการเมืองระดับชาติและระดับการเมืองภาคประชาชน มีความขัดแย้ง เกิดกลุ่มสนับสนุน กลุ่มต่อต้านทางการเมือง ((online : 28 ต.ค. 2559) ความขัดแย้งทางการเมืองว่ามีความรุนแรงตั้งแต่ปี 2548 – 2549 เป็นต้นมา และจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งก็ยังคงเหมือนจะลดน้อยลง เรื่องของการใช้ความรุนแรง แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความขัดแย้งไม่ได้ลดลง เพราะฝ่ายที่มีความขัดแย้ง ต่างฝ่ายก็ต่างสร้างสมกำลัง ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และทิศทางแนวโน้มของปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในอนาคตน่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทุกรูปแบบ

สวนดุสิตโพลสำรวจผู้นำชุมชน เผยว่า 34.92% ชี้ให้เห็นความขัดแย้งของนักการเมืองปัญหาชาติ 33.72% เน้นสร้างความรู้ทางการเมือง 54.92% ผากระทุ้งงานยึดประโยชน์ประชาชน 42.58% ให้ฝ่ายค้าน คำนึงสร้างสรรค์ 57.26% ขอนักการเมืองสุจริต 41.75% วอนทหารให้คำนึงถึงชาติ 44.66% จี้ให้ตำรวจเข้มงวด กม. 81.55% เน้นข้าราชการซื้อสัตย์ 52.94% หวังนักวิชาการสอนสิ่งที่เป็ประโยชน์ 47.83% เตือนแดงอย่ารุนแรง 50.52% ขวนเหลือใจมีเหตุผล 38.14% ขอคนทั่วไปใช้สติฟัง 39.47% ดึงผู้นำอย่าเป็นเครื่องมือ 56.79% ขอผู้นำศาสนาฟังจิตสำนึกดี (online : 28 ต.ค. 2559) ปรับพฤติกรรมกลุ่มการเมืองที่สืบต่อเรียนแบบจนเกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมือง ต่างความคิด ต่างแนวปฏิบัติ ต่างกลุ่มองค์กร นำไปสู่ความขัด

แย้งทางการเมืองไทยมีทั้งผลดีและความผิดพลาด ส่งผลสะท้อนต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หากการปกครองระบอบประชาธิปไตยสิ่งสำคัญที่สุด คือ เสรีภาพ และความเสมอภาค ความเป็นได้ที่เสรีภาพของประชาชนถูกปิดกั้น และความเสมอภาคในฐานะความเป็นมนุษย์ได้ถูกลดทอนด้อยค่าลงไป (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2558) นำไปสู่การสร้างกระแสทางการเมือง การนำกระแสที่ประชาชนนิยมไปสร้างแรงขับเคลื่อนทางการเมือง เพิ่มพลัง เพิ่มความขัดแย้งทางการเมือง

กระแสทางการเมือง คือ ประชาชนแสดงพฤติกรรมต่อต้านอำนาจรัฐ เกิดกลุ่มต้านอำนาจรัฐ และกลุ่มสนับสนุนอำนาจรัฐ นำไปสู่การสร้างแนวคิดทางการเมือง กระบวนการปลูกฝังอบรม หล่อหลอมกล่อมเกลາทางการเมืองทั้งทางตรงคือจากสถาบันการศึกษา และทางอ้อม มีวัฒนธรรมที่ต่างกัน (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2551 : 107) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้ปรากฏอยู่ในสังคมไทยพลัดเปลี่ยนไปมาในสังคมการเมืองไทยมาโดยตลอด การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทยให้เข้มแข็งจึงต้องพิจารณาถึงวัฒนธรรมทางการเมือง และโครงสร้างทางการเมืองด้วย (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559) ประกอบด้วยกลุ่มทางการเมือง อุดมการณ์ซึ่งมีการปรับเปลี่ยน แลกเปลี่ยน ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการเมืองส่งผลกระทบหลากหลายมิติ

วัฒนธรรมการเมืองใหม่กระแสสังคมไทยสมานฉันท์ : ความคิดทางการเมือง กระบวนการสร้างความสมานฉันท์เพื่อท้องถิ่นเข้มแข็ง ซึ่งนำไปสู่การสร้างกระแสการแสดงออกทางการเมืองของสังคมไทยแบบสมานฉันท์ การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองระดับชุมชนสะท้อนการเมืองระดับประเทศ รูปแบบและวิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง สู่การยอมรับความแตกต่างของสังคมไทย ก่อเกิดกระบวนการสร้างความสมานฉันท์เพื่อท้องถิ่นเข้มแข็ง การค้นหาชุมชนต้นแบบการเมืองใหม่ และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาการเมือง การประยุกต์ใช้กิจกรรมทางการเมืองสร้างชุมชนเข้มแข็ง แบบสมานฉันท์ การขยายแนวคิด องค์ความรู้การเมืองแบบสมานฉันท์สู่องค์กรอื่นๆ โดยเฉพาะสถานศึกษาทุกระดับ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการต่อไป

วัฒนธรรมการเมืองใหม่กระแสสังคมไทยสมานฉันท์

วัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนเรานับแต่เกิดจนตาย ครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นแบบแผนในความคิด และการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่ง สร้างระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีในการปฏิบัติ การจัดระเบียบ ตลอดจนความเชื่อ ความนิยม ความรู้ กติกาทั้งหลายทั้งปวงที่สมาชิกของสังคมได้ตกลงร่วมกันไว้ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ความดีงาม และการปฏิบัติตามความคาดหวังของผู้อื่น วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม มีวิวัฒนาการสืบทอดกันเป็นมรดกทางสังคม วัฒนธรรมต้องมีการเรียนรู้ แม้ว่าเป็นการเรียนรู้ แบบไม่รู้ตัวก็ตาม

การเมืองมีความสำคัญต่อสังคมไทย วัฒนธรรมไทย การเมืองแบบไทยๆ สำหรับมนุษย์อย่างมาก ดังจะพิจารณาได้จากนิยามของ อริสโตเติลที่ว่า “มนุษย์คือสัตว์สังคม” (Man is by nature a social animal) (ธรรมบุญ เพ็ญทอง, 2549) วิวัฒนาการและโครงสร้างเกี่ยวกับสังคม มนุษย์หลีกเลี่ยงการเมืองไม่ได้ เพราะการเมืองนั้นช่วยจัดระเบียบทางอำนาจให้กับมนุษย์จนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปลอดภัย และมีประสิทธิภาพในการประกอบกิจการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ความซับซ้อนมีอิทธิพลต่อรูปแบบการเมืองและการปกครองเป็นลูกโซ่กันไป เราอาจมองการเมืองว่าผูกติดกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในมิติของชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคม ปฏิบัติการทางชนชั้นประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการรักษาหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของพลังทางชนชั้นต่างๆ ที่เข้ามาต่อสู้กัน ในพื้นที่ของรัฐแต่ละรูปแบบนำไปสู่ความขัดแย้งและการต่อสู้กันทางชนชั้น

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบเก่าที่ใช้อยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง อาทิเช่น วัฒนธรรมการเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้ง ความเชื่อในการเลือกตั้ง หรือ อีกตัวอย่างหนึ่ง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการมีส่วนร่วม กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วม เป็นต้น ผู้คนก็ยังไม่สนใจเรียกร้องสิทธิทางการเมือง ไม่ได้คิดว่าตนมีบทบาทหรืออิทธิพลทางการเมืองต่อระบบ การแสดงบทบาททางการเมืองมักถูกกระตุ้นด้วยผลประโยชน์แทนการแสดงสิทธิทางการเมือง โดยแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่นการไปเลือกตั้ง การไปชุมนุมเรียกร้องทางการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ทำให้ระบบการเมืองไม่มั่นคง ประชาธิปไตยไม่มีเสถียรภาพ และเป็นระบบการเมืองที่เอื้อให้ ทหาร กลุ่มการเมืองบางกลุ่ม พรรคการเมือง แทรกแซงทางการเมือง หรือชักจูงทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเอื้อต่อการเกิดปัญหา การซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นอย่างระบบการเมืองในประเทศไทยด้วย เพราะประชาชนไม่ตระหนักในคุณค่าของสิทธิทางการเมืองของตน ผลตามประเทศไทยเกิดความขัดแย้งยากต่อการประสานจากการสำรวจข้อมูลเชิงลึก ผู้ตอบส่วนมากไม่กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยเฉพาะการระบุชัดเจนว่าตนเองอยู่กลุ่มการเมืองใด สะท้อนความขัดแย้งในสังคมไทยในมิติทางการเมืองอยู่ระดับที่รุนแรง

สังคมไทยปัจจุบันมีภาพลักษณ์ของการขาดความสมานฉันท์อยู่ ตัวชี้วัดที่สามารถบ่งบอกได้ ว่าคนไทยยังมีความสมานฉันท์กันน้อย แบ่งพรรค แบ่งสี เช่น สีเหลือง สีแดง หรือสีอะไรอื่น ๆ แล้วแต่นามอ้างความเห็นไม่ค่อยลงรอยกัน โดยเฉพาะในระดับการเมือง ถ้าฝ่ายหนึ่งต้องการทำอย่างนี้ อีกฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วย คัดค้านการกระทำดังกล่าวไม่ให้เกิดผลสำเร็จ ใช้สื่อแสดงเหตุผลของตนเองเพื่อให้คนอื่นเข้ามาเป็นเครือข่าย หรือสมัครเป็นสมาชิก หรือเป็นพรรคพวกตนเอง ซึ่งเราจะเห็นได้ในรูปต่าง ๆ ในปัจจุบันปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ โจมตีและให้ร้ายป้ายสีกันและกันในทางการเมือง โจมตีกันในสื่อจนเป็นปัญหาของสังคม ประชาชนสับสน ใครถูกใครผิดและก่อให้เกิดปัญหาทางการเมือง การเมืองขาดเสถียรภาพมุ่งทำร้าย และสร้างสัญลักษณ์ของฝ่าย ของกลุ่มสี ถกเถียงกันอย่างชนิดไม่ยอมที่จะให้โอกาสแม้แต่พูดแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะ

ข้อดีของการเห็นไม่ลงรอยกัน แสดงออกทางความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาได้อย่างเสรี มีข้อดีอยู่ ก่อให้เกิดการถ่วงดุลกัน ทำให้เกิดความรอบคอบในการที่จะปล่อยให้กลุ่มคนที่กุมอำนาจรัฐ ไม่ให้สามารถทำอะไรตามใจได้โดยไม่ยอมฟังเสียงข้างน้อย การถ่วงดุลอำนาจกันจะทำให้เกิดความรอบคอบขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างมุมมองความคิดที่หลากหลายในการพัฒนา ความคิดไม่ถูกจำกัดไว้หรือไม่ถูกบล็อกไว้ ทำให้แต่ละคนสร้างความคิดเห็นได้อย่างเสรีและสามารถนำมาใช้ประโยชน์แก่ประเทศชาติได้ ทำให้เกิดมุมมองทางวิชาการที่หลากหลายและกว้างขวาง การที่คนเราได้แสดงออก อย่างสร้างสรรค์และเสรีจะทำให้เกิดมุมมองทางวิชาการที่หลากหลาย และเป็นอิสระทางความคิดก่อให้เกิดองค์ความรู้และแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ความขัดแย้งที่มีมิติทางการเมือง

ความขัดแย้งที่มีมิติทางการเมือง กับเป็นความคิดเห็นแตกต่างนำไปสู่การปกป้องผลประโยชน์ การใช้สิทธิแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบ ร่วมรับแบ่งปันผลประโยชน์สร้างชุมชนเข้มแข็ง สังคมเข้มแข็ง หนึ่งมองมิติการเมืองแบบสร้างสรรค์ ผูกติดกับประชาสังคมสมัยใหม่ เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่อารยชนหรือเสรีชนใช้ในการประนีประนอม และแบ่งปันผลประโยชน์ ภายในหน่วยการปกครองหนึ่งๆ มีความแตกต่างกันทั้งในทางคุณค่า และความรู้สึก ผูกพันกันได้โดยความภักดีและความรู้สึกผูกพันกับสังคมในการพัฒนาทางการเมือง สังคมจะต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ ความไว้วางใจ ความไม่ไว้วางใจและความสงสัย วัฒนธรรมทางการเมืองจะถูกสร้างขึ้นในสังคมโดยพื้นฐานของความเชื่อ เสรีภาพและการให้ความสำคัญของพลฝ่ายตรงข้าม เพื่อเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น การก่อตัวเป็นองค์การทางสังคม การรวมเป็นองค์การหรือสมาคมแบบจีนมักจะเป็นในระดับญาติมิตร ซึ่งมั่นคงและมีพลัง รักความสงบและการประนีประนอม คนไทยส่วนใหญ่รักความสงบ ไม่นิยมความรุนแรง การเปลี่ยนแปลง ทางการเมืองส่วนใหญ่จึงเป็นไปอย่างสงบค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่มีการเสียเลือดเนื้อมากนัก คนไทยมักหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง มีความอดทนต่อการเอารัดเอาเปรียบ นิสัยถ่อมตัว เกรงใจผู้อื่น รวมทั้งความสุภาพ เมตตาต่อผู้อื่น ตามแบบวัฒนธรรมไทยวัฒนธรรมพุทธ

หลักสาราณียธรรม : หลักสมานฉันท์

หลักสาราณียธรรม ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน คิดถึงกัน ต้องการอยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน บนพื้นฐานความแตกต่าง มีอยู่ 6 ข้อ คือ (ที.ปา.(ไทย) 11/324/321-322)

1. กายกรรม อันประกอบด้วยเมตตา คือ การกระทำทางกายที่ประกอบด้วยเมตตา เช่นการให้การอนุเคราะห์ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ทำร้ายผู้อื่นที่แสดงความคิดเห็นแตกต่าง ถ้าทำร้ายเขาเราจะอยู่กับใครในสังคม เมตตาต่อเขา เขาก็เป็นเพื่อนรา

2. วลีกรรม อันประกอบด้วยเมตตา คือ การมีวาจาที่ดี สุภาพ อ่อนหวาน พุทธิเหตุผล ไม่พูดให้ร้ายผู้อื่นทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน แสดงความคิดเห็นทางการเมือง นำเสนอข้อมูล คำนึงถึงผลกระทบหลังการพูด เราไม่ต้องการคำพูดไม่จริง ไม่มีเหตุ ผู้อื่นก็เช่นกัน

3. มโนกรรมอัน ประกอบด้วยเมตตา คือ ความคิดที่ประกอบด้วยเมตตาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นการคิดดีต่อกันไม่คิดอิจฉาริษยาหรือไม่คิดมุ่งร้ายพยาบาท หากทุกคนคิดแล้วปฏิบัติเหมือนกันความสามัคคีก็จะเกิดขึ้นในสังคม ความขัดแย้งแบ่งฝ่ายจะไม่เกิดขึ้นในสังคมไทย

4. สาธารณโภคี คือ การรู้จักแบ่งสิ่งของให้กันและกันตามโอกาสอันควร เพื่อแสดงความรักความหวังดีของผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน แบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ยอมรับ พึงพอใจในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น เสียสละผลประโยชน์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน ทั้งนี้ในชีวิตจริงไม่ผลประโยชน์ใดเกิดขึ้นแล้ว แบ่งได้เท่าๆกัน การแบ่งปัน เสียสละ จะทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

5. สีสสามัญญตา คือ ความรักใคร่สามัคคี รักษาศีลอย่างเคร่งครัดเหมาะสมตามสถานะของตนมีความประพฤติสุจริตปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของหมู่คณะ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น นักการเมือง ผู้ทำกิจกรรมทางการเมืองต้องมีศีล อย่างน้อย ศีล 5

6. ทัญญูสามัญญตา คือ การมีความเห็นร่วมกัน ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมมือร่วมใจในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสงบ

ธรรม 6 ประการ เหมาะสำหรับสังคมไทยนำมาสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ ที่ผู้ใดได้ประพฤติ จะเกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกื้อกูลกันไม่ทะเลาะวิวาทกัน อันจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรักความสามัคคีกันตลอดไป

การเมืองไทยแบบใหม่สมานฉันท์ คำว่า “สมานฉันท์” หมายความว่า “ความพอใจร่วมกัน” หรือ “ความเห็นพ้องกัน” พื้นฐานสำคัญไปสู่ความเจริญของประเทศไทย ของสังคมไทย และของประชาชนชาวไทย “สมานฉันท์” เป็นได้ทั้ง “ผลลัพธ์” และ “วิธีการ” ถ้าเป็น “ผลลัพธ์” เราจะพูดว่า “ขอให้เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคมไทย” เป็นต้น แต่ถ้าพูดว่า “ขอให้เรามาสมานฉันท์กันเถิด” เรากำลังหมายความว่า ขอให้เรามา “ดาเนินการ” ในอันที่จะทำให้เกิดความสมานฉันท์ขึ้น จะเกิด ความ “สมานฉันท์” จริงแท้ได้ต้องมีทั้ง “กระบวนการ” ที่เห็นพ้องต้องกัน และการบรรลุ “ผลลัพธ์” ที่เห็นพ้องต้องกัน โดยเป็นความเห็นพ้องต้องกันของ “ฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งหมด” กระบวนการสมานฉันท์จะเปิดกว้างและยืดหยุ่นให้มีการจัดการตนเอง และจัดการร่วมกันจนลงตัวได้ในที่สุด ผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย สังคมเป็นปกติสุขได้ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้งหมดมีความถูกต้องและเชื่อมสัมพันธ์กันอย่างลงตัว

พระธรรมกิตติวงศ์ (2551 : 6) กล่าวว่า การสร้างความสมานฉันท์ ต้องเริ่มที่ให้อภัย ไม่คิดว่าเป็นศัตรู มีปมจากต่อกัน ไม่พูดร้ายด้วยอารมณ์ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และการวางตัวให้เหมาะสม เคารพผู้ใหญ่ และรู้จักผ่อนปรน

ประเวศ วะสี (2551 : 2) กล่าวว่า ความถูกต้องของบุคคล องค์กร สถาบัน และ ความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง คือปัจจัยแห่งความสมานฉันท์ ความถูกต้อง ประกอบด้วย 1. คิดถูก ประกอบด้วย การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคน 2. พูดถูก ใช้สัมมาวาจา 3. ทำถูก ไม่ทำร้าย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 4. มีความสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (2557 : 4) กล่าวถึง “แนวทางสมานฉันท์” ว่าน่าจะ ประกอบด้วยความคิดหลัก 9 ประการ คือ (1) การเปิดเผย (2) ความยุติธรรม (3) ความพร้อมรับผิชอบ (4) การให้อภัย (5) การเคารพความหลากหลายทางศาสนาวัฒนธรรม ส่งเสริมสานเสวนาระหว่างกัน (6) ถือเอาสันติวิธี (7) การเปิดพื้นที่ให้ความทรงจำที่เจ็บปวด (8) มุ่งแก้ปัญหาในอนาคตด้วยจินตนาการ (9) การยอมรับความเสี่ยงทางสังคม เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน

บทสรุป

สังคมไทยปัจจุบันไม่สมานฉันท์เมื่อมองมิติทางการเมือง แต่หากมองมิติชุมชนเข้มแข็งสังคมไทยสมานฉันท์ ชุมชนมีปัญหา มีความเห็นต่าง มีความขัดแย้ง กล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับข้อเท็จจริงส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง วัฒนธรรมการเมืองใหม่กระแสสังคมไทยสมานฉันท์ของประเทศไทยเพื่อท้องถิ่นเข้มแข็งจากชุมชนต้นแบบประยุกต์ใช้กิจกรรมทางการเมืองสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบสมานฉันท์หลักพุทธธรรมมาอบรมสั่งสอนให้ประชาชนทำกิจกรรมทางการเมืองแบบใหม่บนพื้นฐานความรัก ความหวังดีต่อกัน หลักสารานีธรรม ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน ต้องการอยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน บนพื้นฐานความแตกต่าง มีอยู่ 6 ข้อ คือ (1) กายกรรม ทำด้วยเมตตา คือ การกระทำทางกายที่ประกอบด้วยเมตตา (2) วาจากรรม พูดด้วยเมตตา คือ การมีวาจาที่ดี สุภาพ อ่อนหวาน พุคมีเหตุผล ไม่พูดให้ร้ายผู้อื่นทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน (3) มโนกรรมคิดด้วยเมตตา คือ ความคิดที่ประกอบด้วยเมตตาทั้งต่อหน้าและลับหลัง (4) สาธารณโภคี คือ การรู้จักแบ่งสิ่งของให้กันและกันตามโอกาสอันควร เพื่อแสดงความรักความหวังดีของผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน (5) สีลสามัญญตา รักษาศีลอย่างเคร่งครัด เหมาะสมและ (6) ทิฐุสามัญญตา คือ การมีความเห็นร่วมกัน รวมความคิดที่แตกต่างเป็นภาพรวมของสังคม

การเมืองไทยแบบใหม่สมานฉันท์ เป็นความพอใจร่วมกัน ความเห็นพ้องกัน บนพื้นฐานความเมตตา ความหวังดี ทำแล้วเขาคิดถึงเรา ต้องการอยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน กระบวนการสมานฉันท์เปิดกว้างและยืดหยุ่นให้มีการจัดการตนเอง และจัดการร่วมกัน สู่หมู่บ้านต้นแบบ ชุมชนเข้มแข็ง มีความเห็นแตกต่าง ชื่อนอยู่ มีมุมมองหวังดีต่อกัน แลกเปลี่ยนความเห็น ข้อมูล การขยายข้อมูลที่เป็นจริง เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ส่งเสริม จุดกระแสการเรียนรู้ร่วมกัน ความขัดแย้งมีอยู่ทุกสังคมไทยปรับให้เกิดการสร้างสรรค์

References

- Chinvinitkul, W. (2010). *Religions for Peace*, Interreligious Council of Thailand. Retrved October 28, 2019, <http://news.sanook.com>.
- Interview. Acting Second Lieutenant Dr.Waraphum Suwasopha. Municipal Clerk Hua Thale, Muang, Nakhon Ratchasima. April 18, 2016.
- Pengtong, T. (2006). *Human Relations and Self Development*. Bangkok: Tamurasaan.
- Phradhamkittivong. (2008). *Buddhist monks with a decade of development*. Bangkok: Printing of religion.
- Phradhamkittivong. (2008). *Buddhism brought to life*. Bangkok: Amarin Printing & Publishing
- Kongkirati. P. (2015). *Prachathipatai nai yuk plian phan*. Bangkok: samesky books.
- Prawet Wasi. (2008). *Instillation Awareness of Citizenship in Democratic Life*. bangkokbiznews,
- Manager%Online. (2014).*political News*. Retrved October 28, 2019, <http://www.mager.co.th>.
- Sathanand, C. (2014). *Peace Theory / culture*. Bangkok: Ruankaew printing
- Suksai, P. Political Situation 2004-2010. Retrved October 20, 2019, http://www.loveuthailand.com/site_id.
- Tanchai, W. and Other. (2016). *Sustainable Reconciliation in Thailand* Nonthaburi: King Prajadhipok's Institute.
- Thai PBS. (2016). *Reconciliation : a time bomb or exit Thailand?*. Retrved October 20, 2019, from <http://www.fes-hailand.kijhltoomorg/ate%>
- Thamrongthanyawong, S. (2008). "The Backgrounds, Political Culture and Political Participation of Thai Youth Leaders"Research Reports Public Administration National Institute of Development Administration.
- The Secretarial of The House of Representatives. (2016). *Political Culture and Democracy Development*. Bangkok : Samatham.